

Ex-gedetineerden geven rondleidingen over gevangeniswezen

door Houda Ben Azzouz © Brussel Deze Week

13:14 - 21/03/2013

Brussel

De actuele gevangenisproblematiek aankaarten door een ex-gedetineerde aan het woord te laten, dat is wat vzw Polymnia sinds kort doet. Zo krijgt het verhaal een menselijke toets, en tegelijk helpt het de gidsen zich opnieuw in de maatschappij te integreren. We gaan samen met gids Sonja De Smedt en co-gids George R. op pad om kennis te maken met hen en de wandeling.

George en Sonja op de trappen van het Justitiepaleis. (© Houda Ben Azzouz)

George R. werd zeven jaar geleden, door een opeenvolging van feiten, geïnterneerd in de gevangenis van Vorst. "Ik werd ontoerekeningsvatbaar verklaard, en zat dus in de psychiatrische afdeling. Het systeem is daar hetzelfde als voor andere gedetineerden: we zitten met drie personen 23 uur op 24 in een te kleine cel. Alleen krijgen wij medicatie om te slapen en te kalmeren. De juiste medicatie om mensen met bijvoorbeeld depressies te behandelen is daar niet te vinden, terwijl dat eigenlijk broodnodig is."

Nadat hij zijn straf had uitgezeten, wou hij onmiddellijk beginnen werken, maar daar wrong het schoentje. Gelukkig kende hij Sonja De Smedt, stichtster en organisatrice van vzw Polymnia, als oud-student al van voor zijn straf. Terwijl hij in Vorst zat, hield hij contact met haar.

Als geschiedkundige zag zij in de gevangenisproblematiek al lang een interessant topic voor haar wandelingen. Na jaren onderzoekswerk heeft ze alle informatie tot een volwaardige rondleiding uitgewerkt, en moest ze enkel nog een menselijke toets aan het onderwerp geven. Dat heeft ze dan samen met George gedaan. "De meeste gidsen die met mij werken, zoals George, waren eerst vooral bang. Ik moest hen echt overtuigen van het nut van de wandeling. Ze moesten begrijpen dat zij de meest geschikte personen zijn om erover te praten, en dat enkel zij de clichés kunnen doorbreken."

Nieuw begin

De rondleiding zelf passeert langs de Marollen waar er gesproken wordt over het gevangeniswezen en de problemen rond ex-gedetineerden, telkens doorspekt met George's verhaal. Sonja vertelt ook een korte geschiedenis van het juridische systeem en de gevangenis in België. Ondanks het

moeilijke onderwerp gaat de wandeling er gemoedelijk aan toe, en vullen gids Sonja en co-gids George elkaar telkens aan.

Eindigen doet de tocht aan het Justitiepaleis, het is meteen ook het einde van het verhaal van George. Hij maakt er ook een link met de actualiteit. "Iedereen hoort wel eens iets over ons justitiesysteem. Daarom proberen wij een actualiteitswaarde aan onze rondleidingen te geven, en het systeem duidelijk uit te leggen. Veel jongeren maar ook volwassenen, begrijpen ons juridisch systeem niet en hebben er bedenkingen bij. Omdat het een ingewikkelde materie is, leggen we er de nadruk op," verduidelijkt Sonja.

George is al een tijdje co-gids van Sonja. Voor de wandeling gelanceerd werd, stelden ze alles op punt via try-outs, zodat ze de groepen een realistische en boeiende toer konden aanbieden. Na zijn jaar als geïnterneerde ging George begeleid wonen, en begon hij te zoeken naar werk. "Begeleid wonen is eigenlijk een soort overgangperiode voor ex-gedetineerden, en vooral geïnterneerden, tussen de gevangenis en zelfstandig wonen. Je zit eigenlijk op kot, maar dan met mensen met een moeilijk verleden. Een keer per week komt er een assistent om je te begeleiden, en te helpen met wat moeilijk is."

Voor George was het dan ook niet gemakkelijk om de draad terug op te pikken. "Als je samen met andere ex-gedetineerden woont, moet je echt sterk staan. Die mensen zijn niet altijd in staat om hun leven te veranderen, ze zitten een beetje vast in het systeem. Gelukkig was ik toen sterk genoeg om te beslissen dat het tijd was om mij stilletjes te herpakken door mij bijvoorbeeld in te schrijven in een interimkantoor, wat niet evident was gezien mijn verleden."

Hoewel hij een universitair diploma heeft en verschillende talen spreekt, kon hij toch niet direct aan werk geraken. "Multinationals kunnen altijd, zelfs al staat er niets op je strafblad, op een of andere manier weten dat je geïnterneerd was."

Win-winsituatie

De rondleidingen hebben een speciale functie voor George. "Als je begint te gidsen, is het moeilijk om opnieuw in het openbaar te spreken. Maar Sonja hielp mij heel veel met gesprekstechnieken, en de rondleidingen werken ook therapeutisch. Dit heeft me geholpen om opnieuw onder de mensen te komen."

Het heeft jaren geduurd vooraleer Sonja George terug kon laten praten over zijn problematiek. "Een jaar na zijn ontslag uit de gevangenis was hij nog steeds een gebroken man. Hij reageerde heel raar. Ik moest hem maandenlang helpen op een normale en kalme manier te reageren om zich stilletjes aan beter te voelen. Hij ziet ook nog steeds een psychotherapeute die hem helpt zijn leven op een gewone manier te leven."

Voor Sonja is ex-gedetineerden helpen dan ook een manier om een fout beginparcours te doorbreken. Het is dus een win-winsituatie. George vindt er een boodschap en doel in, terwijl Sonja de ex-gedetineerden ermee helpt om opnieuw met mensen in contact te komen. Ze doet daarmee ook aan sociale integratie. En mensen die geïnteresseerd zijn in het topic kunnen er een heel plezierige wandeling aan beleven.

Meer informatie op 0475/41.07.67 of via www.polymnia.be